

برنامه‌ریزی و اقتصادی وزیر جهاد کشاورزی در این باره از اعطای یارانه کشت ۲۰۰ میلیارد تومانی سویا و افزایش ۸ هزار و ۵۰۰ تومانی خرید تضمینی کلزا و بسته‌های حمایتی کشت دانه‌های روغنی در راستای طرح خودکفایی در سال زراعی جدید خبر داده است.

وزارت جهاد کشاورزی در نظر دارد با ارائه تسهیلات ارزان قیمت در قالب بسته‌های حمایتی از کشاورزان تا ۳ سال آینده، ۵۰ درصد خودکفایی در تولید دانه‌های روغنی تحقق یابد. علاوه بر این وزارت جهاد کشاورزی پرداخت جوایز کشت برای سویا را شروع کرده است و به ازای هر هکتار سه میلیون تومان پرداخت می‌کند و سه میلیون تومان هم پاداش بهره‌وری برای افزایش عملکرد می‌پردازد.

برنج

برنج یکی از محصولات اصلی در سبد غذایی کشور است و بعد از نان پرمصرف‌ترین ماده غذایی در کشور محسوب می‌شود. نیاز سالانه ایران به تأمین برنج چه ایرانی و چه خارجی در حدود ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تن است که به‌صورت میانگین ۲ میلیون تن هر ساله در کشور تولید و یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن آن وارد می‌شود.

براساس برنامه‌ریزی‌های مسئولان وزارت جهاد کشاورزی در دولت گذشته، با اجرای طرح افزایش ضریب خوداتکایی تولید برنج با محوریت اقتصاد مقاومتی، ظرف ۱۰ سال عملکرد تولید این محصول از ۴۸۰۰ کیلوگرم در هکتار به ۶۶۰۰ کیلوگرم در هر هکتار باید می‌رسید، اما تولید برنج در سال ۹۹ به ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار و سال ۱۴۰۰ به ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تن رسید که در مقایسه با سال قبل از آن کاهش کمتری داشته است.

قیمت برنج در سال گذشته با افزایش زیادی همراه شد که یکی از مهمترین دلایل آن موضوع کاهش واردات بود. دولت واردات برنج را در فصل برداشت ممنوع کرد و با این ممنوعیت قیمت‌ها جهش زیادی پیدا کردند. اگرچه دولت سیزدهم بعداً سیاست نادرست ممنوعیت واردات را لغو کرد اما تأثیر این سیاست همچنان تداوم داشته است.

کشور می‌تواند با اجرای برنامه‌هایی از جمله کشت قراردادی برنج و حمایت از کشاورزان به شکل‌های مختلف از جمله تأمین نهاده‌های کشاورزی با قیمت‌های مناسب، به خودکفایی در تولید نائل شود. طرح کشت قراردادی رویکرد تازه وزارت جهاد کشاورزی در سال زراعی جاری و یکی

دولت قبل در سال زراعی

۱۴۰۰-۱۳۹۹ قیمت خرید

تضمینی گندم را ۴ هزار

تومان در نظر گرفت و در بهار

۱۴۰۰ به علت اعتراضات زیاد

به ۵ هزار تومان افزایش

داد. یکی از اصلی‌ترین

دلایل تبدیل ایران به کشور

واردکننده گندم، تعیین نرخ

خرید تضمینی گندم در چند

دوره با کمترین افزایش در

قیاس با سال قبل بود

بخش مشاهده می‌شود. نیاز کشور به روغن خام سالانه حدود یک میلیون و ۴۰۰ هزار تن است و ۹۰ درصد روغن و دانه‌های روغنی مورد نیاز کشور هم از طریق واردات و با تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی تأمین می‌شوند که حاکی از ارزیابی بالای این محصول در میان کالاهای اساسی است.

بر اساس آمار رسمی اعلام شده از میان کالاهای اساسی که تا پایان ۱۴۰۰ به کشور وارد شده‌اند، ۲/۳ میلیون تن به ارزش ۱/۶ میلیارد دلار انواع دانه‌های روغنی به کشور وارد شده که نسبت به مدت مشابه در سال قبل از لحاظ وزنی یک‌درصد کاهش اما از نظر ارزش ۳۱ درصد افزایش داشته است.

طبق برنامه ۱۰ ساله باید سطح زیرکشت دانه‌های روغنی به ۷۰۰ هزار هکتار برسد، اما سطح زیر کشت این محصولات در حال حاضر ۳۰۰ هزار هکتار است. علاوه بر این برنامه سال ۱۴۰۵ ایران سطح برداشت ۶۷۰ هزار هکتار و تولید ۱۷۵۰ هزار تن از دانه‌های روغنی است که مشخص نیست با شرایط فعلی امکان افزوده شدن ۴۰۰ هزار هکتاری سطح کشت دانه‌های روغنی وجود دارد یا خیر.

دولت سیزدهم درصدد اجرای برنامه‌های جدیدی برای تحقق برنامه‌های خودکفایی در دانه‌های روغنی است. قربانی، معاون

غذایی کشور در شرایط فعلی جهانی، نرخ خرید تضمینی گندم را منطقی کرد و برای جلوگیری از افزایش قاچاق گندم از کشور که با بروز جنگ روسیه و اوکراین احتمال تشدید آن وجود داشت، در اولین جلسه دولت در سال ۱۴۰۱ تصمیم گرفت تا گندم نسبت به سال‌های گذشته خرید بالاتری را داشته باشد و این هدفگذاری هم به انجام رسید.

دولت کشت قراردادی را برای شروع فصل زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ در ۲ میلیون هکتار از اراضی گندمزار در دستور کار خود قرار داده است. وزارت جهاد کشاورزی مکانیزه کردن کشت دیم از کاشت و داشت تا برداشت محصول را با اجرای طرح جهش تولید نیز در دیمزارها در دست انجام دارد، به طوری که امکان تولید گندم دیم به بیش از یک‌هزار و ۴۵۰ کیلوگرم در هکتار با اجرای این طرح در دیمزارها وجود دارد.

دانه‌های روغنی

سالانه حدود ۴ میلیارد دلار ارز صرف واردات روغن به کشور می‌شود. به همین دلیل خوداتکایی در تولید دانه‌های روغنی برای کشور اهمیت بسزایی دارد. طرح خوداتکایی دانه‌های روغنی سویا، کنجد، کلزا و آفتابگردان یکی از مهم‌ترین طرح‌های وزارت جهاد کشاورزی در دولت گذشته بود که در جهت کاهش وابستگی به خارج از کشور و تأمین نیاز روغن کشور در داخل تدوین و اجرا شد. طرحی که به سرانجام رسیدن آن می‌توانست منجر به افزایش امنیت غذایی، اشتغالزایی و جلوگیری از خروج ارز از کشور شود.

اجرای این طرح ۱۰ ساله که چشم‌انداز آن تا سال ۱۴۰۴ تدوین شده بود از نیمه دوم سال ۹۴ آغاز شد. بر اساس این چشم‌انداز باید در پایان یک دهه، حداقل ۷۰ درصد نیاز کشور به روغن در داخل تأمین می‌شد و به گفته مسئولان وقت وزارت جهاد کشاورزی بیشترین تمرکز هم در این زمینه روی محصول کلزا بود، اما این طرح به توفیق قابل اعتنایی دست نیافت.

اگرچه طی سال‌های گذشته دولت وقت بر اجرای طرح ۱۰ ساله تأکید زیادی داشت اما در نهایت به حدود ۱۰ درصد خوداتکایی رسید. در سال ۹۴، حدود ۹۶ درصد از روغن مورد نیاز کشور، وارداتی و فقط ۶ درصد سهم تولید داخل بود، در حالی که در پایان سال ۹۸ حدود ۱۶ درصد روغن مورد نیاز کشور شامل تولیدات داخلی شد.

حالا و با گذشت شش سال از اجرای این طرح عقب ماندگی زیادی در این